

Styrelsen år 2004

Ordförande	Sture Olofsson	96 14 51
V ordförande	Bengt Knutsson	96 17 88
Kassör	Helene Sörensson	96 71 55
Sekreterare	Agneta Zachariasson	96 50 41
Ledamot	Gunnar Alexandersson	96 75 70
Ledamot	Eivor Olsson	96 62 43
Ledamot	Hans Taremark	96 73 25
Suppleant	Roland Vejfors	96 76 14
Suppleant	Sune Segersäll	96 78 72

Styrelsen Meddelar

- **Föreningens postgiro nr 71 19 28 - 2**
- **Bingolotter** finns att köpa hos **Sigges** på Hönö. **Stöd föreningen** genom att köpa era lotter där.
- **Föreningens brevlåda** hänger i forskarsalen på väggen rakt fram när ni kommer in. Glöm inte att lämna era förslag, önskemål, ris och ros där.
- **Styrelsen efterlyser** skrivglada personer, vi behöver hjälp med renskrivning av diverse material. Hör av er till någon av oss om ni vill hjälpa till.
- **Stora Varholmen** – Lördagen den **11 september** beger vi oss till Stora Varholmen. Vi har bokat taxibåt för resan fram o tillbaka. Pga att platserna är begränsade vill vi att de som är intresserade av att åka med hör av sig senast den 9 sept till Agneta 96 50 41 eller agneta@oosf.se. Först till kvarn.....
- **Anbytarträff** - Lördagen den **13 november**. Program kommer senare. Håll utkik på hemsidan www.oosf.se och på anslagstavlan i Forskarsalen.

Speciell inbjudan

Att delta vid inspelning av

Bingolottos 500:e program

Vi har reserverat 18 biljetter till våra medlemmar, biljetterna kostar 150 kr/st. I priset ingår kaffe, smörgås och bingolott.

När: 24 oktober 2004

Var: Gamlestadsvägen 2-4 i BingoLotto - studio

Tid: 17.00 Sändningen börjar kl. 18.00 - 20.00

Samling vid receptionen där ni får vidare information

Eftersom vi inte har så många biljetter gäller först till kvarn-principen. Senast 30 september skall ni som är intresserade lämna besked.

Ring Agneta 031-965041 eller maila agneta@oosf.se

Med vänliga hälsningar

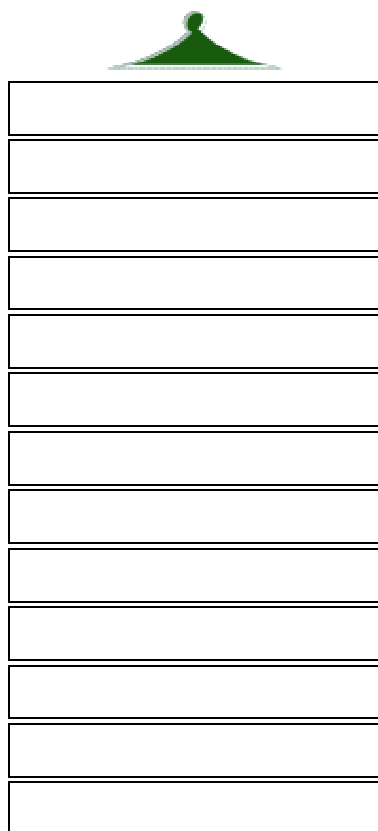
Öckeröarnas Släktforskarförening

Redaktionen har ordet

Några av mailadresserna vi har stämmer inte längre, ni kanske har bytt? För att rätta upp vårt register vore det bra om ni skickade ett mail till Agneta så fixar hon till det. Ibland är det bra att kunna nå er snabbt och då är det bra om mailadresserna stämmer.

De flesta har väl förstås läst vår hemsida som vi finner på internet. Men många har inte tillgång till någon dator. Det går förstås att komma åt hemsidan på vår dator på biblioteket, men även det kan ju för många vara ett litet företag. För att ingen skall känna sig förbigången kommer vi därför att från hemsidan saxa det som vi finner är viktigast och som vi tror att medlemmarna utan dator vill ha reda på.

Som exempel finns på hemsidans första sida tretton ”flikar” som man kan söka på. Under fliken **nyttiga länkar** hittar vi t.ex. följande som vi gärna vill ha med i vårt medlemsblad :

NYTTIGA LÄNK TIPS

Öckerö bibliotek: http://www.ockero.se/kof/kof_bibliotek/bibl.start.htm

Via Öckerö biblioteks webbplats finns möjlighet att söka i bibliotekets bestånd samt få information om bibliotekets tjänster. För att söka i Lokalsamling välj avancerad sökning - placering: Lokalsamling.

Föreningen Slaktdata: <http://www.slaktdata.org>

Tjörns Släktforskare: <http://www.tjsf.org/>

Orusts Släktforskare: <http://www.orsf.org/>

Svenska Genealogiska Samfundet www.sgsf.org

Svenska Släktforskarlänkar: <http://www.itv.se/~a1089/genealogy/gen-sv.htm>

Föreningen för datorhjälp i Släktforskningen <http://www.dis.se/>

Nättidningen Rötter <http://www.genealogi.se/>

BohusGen <http://hem.fyristorg.com/bohusgen/>

Landsarkivet Göteborg <http://www.ra.se/gla/>

Släktforskningsajten Genvägar <http://www.genvagar.nu/start.asp>

Svenska

Avskrifter http://hem.passagen.se/palmestal/avskrifter/avskrifter_frames.htm

Vi hittar **senaste nytt på startsidan**, som bl.a talar om att vi på hemsidan under fliken **källor/skrifter/artiklar** nu kan finna renskrivna mantalslängder 1669-1807, kyrkböckerna med födelse-vigsel- och dödböcker från 1684 – 1834 samt en hel del annat. Vidare hittar vi

under fliken **aktivitetsrapporter** Sture Olofssons reportage från Ersdalspromenaden och Arnresan som vi här återger något förkortat.

Alla medlemstidningar som utkommit kan ni nu hitta på hemsidan: www.oosf.se.

I kommande tidningar kommer vi att ha en särskild avdelning som vi kommer att kalla **Saxat ur hemsidan** där vi kommer att ta med det vi tycker bör stå med i vår tidning.

Ett önskemål är förstås att alla medlemmar skaffar sig dator och bredband men det är en annan historia

Helge o Agneta

Ersdalen- en oas på Hönö

Den 15 maj ägde Ersdalspromenaden rum under Gunnar Dannjes sakkunniga ledning. Inom området finns bronsåldersrösen, tomtningar etc. Det är också ett intressant område för fågelskådare och botaniskt intresserade. Man finner också en egenartad berggrund och många flyttblock av för Bohuslän främmande stenarter. Tyvärr hotar en tilltagande förbuskning.

En skrift av Gunnar Dannje, "Ersdalens naturvårdsområde" har utgivits av Öckerö Kultur och Fritidsförvaltning, och torde kunna hämtas på biblioteket och med den som handledning själv orientera sig bland sevärdheterna i Ersdalen

En resa i Arns tecken

Lördag morgon den 19 juni avgick bussen från Varholmen med 34 släktforskare. Via Jönköping och upptagning av vår guide Berit Johansson, gick färden till Gyllene Uttern utanför Gränna. Där väntade smörgås och kaffe som intogs innan färjan till Visingsö avgick. Första anhalten på Visingsö var Brahekyrkan som invigdes 1636. I kyrkan, som visades av en lokal guide, finns bl.a. Braheättens gravkor.

Efter besöket i kyrkan gjordes en rundtur på öns norra del. Där besågs bl. a. den bekanta ekskogen som planterades för flottans behov i början av 1830-talet.

Efter lunch på Restaurang Solbacken styrdes kosan mot borgen Näs längst söderut på Visingsö. Efter en snabbtitt i hållregn på borgruinerna fick vi höra att borgen sannolikt började byggas på 1100-talet under kung Sverre den äldres tid. Borgen brann 1318.

Efter kaffepaus vidtog färden tillbaka till Gränna. Vid ett företag som tillverkade polkagrisar stannade vi och besåg tillverkningen. Många tog tillfället i akt och handlade i godisbutiken. Guiden berättade i bussen sedan om platsens historia. Berit Johansson avlämnades på samma plats som hon hämtades och avtackades med applåder och en rökt vätternröding.

Framåt kvällen var vi tillbaka efter den tredje lyckade Arnresan.

Ordföranden har ordet

Det var fascinerande att återknyta kontakten med vår förening i våras efter en längre paus. Snabbt upptäckte jag att den samlade släktforskarkompetensen blivit mycket, mycket större än för tio år sedan. Och också att förutsättningarna att forska på hemmaplan blivit oändligt mycket större än tidigare. Nu finns det så mycket ny litteratur och nyinköpta mikrokort att det

snarast gäller att skaffa sig en överblick över materialet. Det var också fascinerande att uppleva den entusiasm som präglade måndagskvällarna i släktforskarrummet på biblioteket och de fina resultat, som många nådde i sin forskning.

Den kommande hösten och vintern finns det trots alla uppnådda resultat mycket att ta tag i. Registreringen av C3 pågår för fullt och inom en inte alltför avlägsen framtid kommer det att finnas möjligheter att söka på data under perioden 1779 – 1835 på ett enkelt och rationellt sätt. Vår utmärkta hemsida, som vi särskilt tackar Hans Taremark för, har redan nu börjat fyllas med intressant släktforskarmaterial och sidan kommer med säkerhet att hela tiden utvecklas och bli ett angeläget hjälpmedel, inte bara för oss själva i föreningen utan också för öckeröbor i forskningsringen. En uppgift för den kommande forskarsäsongen kommer dessutom att bli att registrera alla större pågående arbeten ute bland medlemmarna, detta för att undvika dubbelarbete. Ju mer vi delar med oss av vårt arbete ju snabbare går det naturligtvis att nå resultat i den egna forskningen. Eftersom inte alla har kommit lika långt i sökandet efter sina rötter och alla inte har samma rutin kan det kanske också vara dags att fundera på om det finns behov av att starta någon typ av kursverksamhet. Styrelsen tar gärna emot intresseanmälningar! Adresser och telefonnummer till styrelsen hittar du på annan plats i denna tidning.

Välkommen till en ny forskartermin!

Sture Olofsson

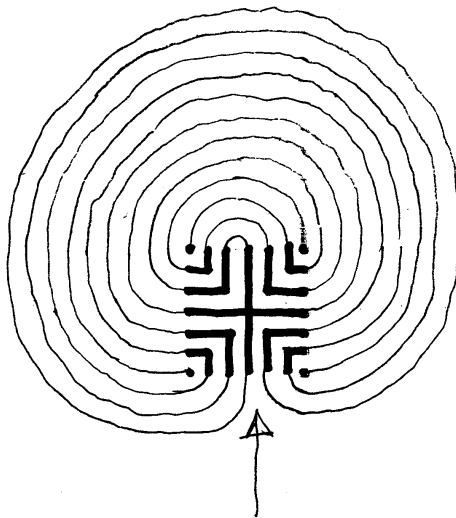
E-mail: sture@oosf.se

Tfn 96 14 51

Labyrinten på Hönö

Den danske arkitekten Jörgen Jörgensen var på besök här i somras. Han besökte då bl.a. Hönö Hembygdsgård och labyrinten. Det visade sig att han hemma hade en ritning som visade hur en labyrint var konstruerad. Vi fick oss en kopia tillsänd som vi inte kan låta bli att visa här. Vår labyrint stämmer överens med ritningen vad det gäller de yttre ringarna, men eftersom de inre saknas kan vi inte få en fullständig bild hur labyrinten kan ha sett ut i oskadat skick. Frågor som kvarstår, hur gammal är labyrinten och vad användes den till ?

Helge Svensson

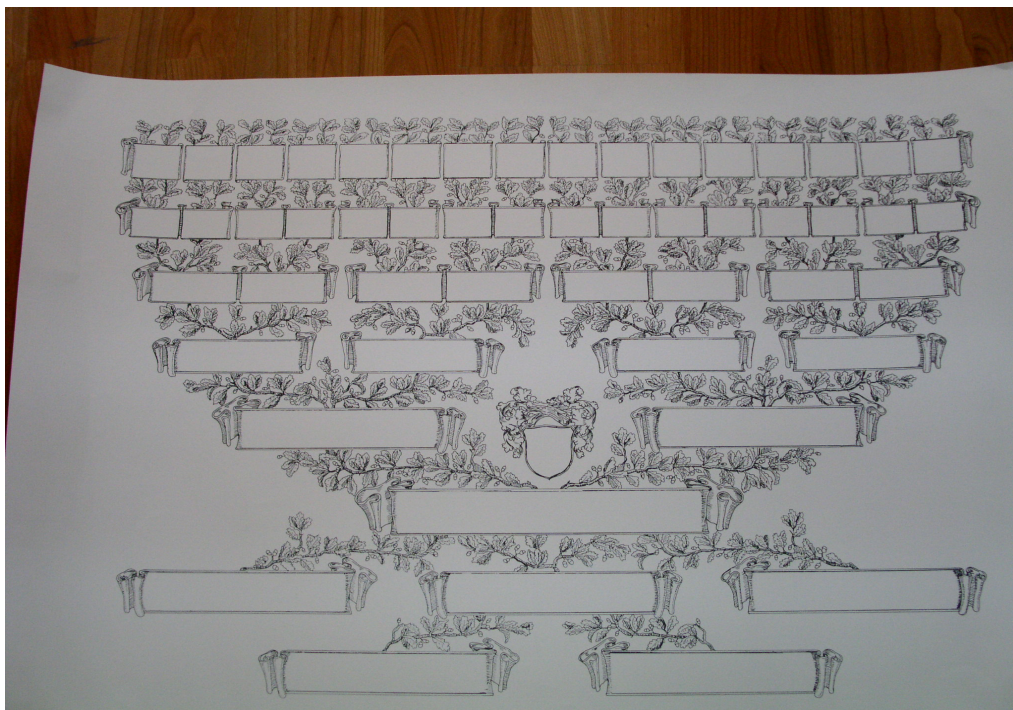

Efterlysning

- 1 Vi förstår att det finns medlemmar som renskriver delar av kyrkböckerna samtidigt som någon annan kanske sitter och gör samma jobb. Det blir ju ett dubbelarbete som kan tyckas vara onödigt. Därför till er som kanske håller på med sådant arbete, hör av er till styrelsen.
- 2 Vi vet att det finns tidiga släktutredningar som gjorts för länge sedan och som kanske finns kvar i hemmen. Om ni själva eller någon ni känner har någon sådan utredning undanstoppad, så tag rätt på den och låt föreningen låna den för kopiering

Till Salu

Föreningen har ett antal Släkttavlor till salu i storlek ca 90 x 60 cm. Är ni intresserade så kontakta Agneta 96 50 41 eller mail agneta@oosf.se. Kostnad 50 kr/st.

Jan-Yngwe Linderhav har bidragit med följande sidor som han hittat på nätet. Sidorna är tagna ur Svenska Familjejournalen 1873. På dessa sidor finns en del att läsa om Gathenhjelm.

Till konungaparet.

1.
Till Sveriges förste man och första qvinna
 Från djupen vi en helsning sända må,
 Ty fastän högt de ädla makar stå,
 De stå för högt ej att vår kärlek vinna.

När vår förlust, den lidna, vi besinna
 Och klagande till kära grafvar gå,
 Vi trösta oss vid tanken, att de två
 Ut i vår lycka egen sällhet finna;

Ty "brödralfolkens väl" skref han på skölden,
 Och hon, som moder, skref det i sitt bröst,
 Det ädla valspråk, på hvars helgd vi bygga.

Till konungsordet vi oss säkert trygga,
 Och helsa ej med smickrets hala röst,
 Men möta heller ej med misstroskölden!

2.
 Nej! fritt och manligt som det höfves männer
 Vi säga: kungapar, för du oss an!
 Bjud oss att kämpa för hvad rätt du fann,
 Bjud oss att älska allt hvad skönt du känner!

Hos oss ju makt och frihet varit vännar
 I sekler re'n, och ingen konung fann,
 Att kall och rådlös stod den svenske man,
 När kungen väpnat sina raska svenner!

Och dina svenner, konung, äro kända,
 De heta: ljus och bildning, rätt och tro,
 Och gladt vi se dem dina vapen hvassa.

Och ställer du, o drottning, upp mot dessa
 De milda makter, som hos qvinnan bo,
 Se vi med lugu sig nya dagar tända.

— ed —

En karolin till sjös.

Med teckningar af C. S. Holtbeck.

— — — — — en trotsig panna,
 ett öga skarpt under buskigt bryn —
 En sjögast, djert så fan förbanna!
 en äkta krabat på guds försyn.

Orvvar Odd.

Onsala kyrka, belägen i socknen af samma namn i norra Halland, gömmer ett minne från den gamla karolinska tiden, ej någon segertröfé från Narwa, Holofzin eller Pultusk, utan något, som vunnits på vesterväg, under

det hjeltekonungen och hans karoliner till lands hvilade ut sig i turkens rike.

På gården *Gatan* i Onsala föddes den 30 November 1689 af skepparen Anders Börjesson — hvars fader varit

prest — och hans hustru sonen Lars. En äldre son, Kristian, var född 1682. Denne Kristian ingick i flottans tjänst, der han utmärkte sig och steg i graderna till kommandör samt dog 1722. Den yngre sonen, Lars, gick hemma sina första ungdomsår, och sägnen skildrar honom häglös och till intet synnerligt dugandes, ungefär lik Torsten Kettilson i den gamla Laxdölingasagan, till dess, vare sig i följd af broderens utmärkelser eller af någon annan orsak, Lasse i Gatan, såsom han kallades, skakade af sig olusten och, då Karl XII beslöt utfärda kaparebref, blef en af de första, som anmälde sig vilja med eget fartyg, egna nickhakar och återbilar, fast under svenska kronans flagg, utöfva vedergällningsrätt mot danskar och andra främlingar, hvilka under denna Sveriges vanmaktstid spelade herrar på våra farvatten och betydligt skadade vår handel. Lasse i Gatan blef snart namnkunnig för djerfhet och tapperhet samt började göra äfven materiel lycka under sina kaparefärder, helst han lærer ej just varit så nogräknad om medlen att förvärfa sig rikedom; men några cincimattiska egenskaper kan man väl ej heller med fog fordra af en frilytare, må vara ock en frilytare under örlogsflagg. Inom kort utrustade han en mängd fartyg — man säger, att han till sist ägt ej mindre än 50 stycken — till kaperier. Till befälhafvare på en af dem antog han en irländare vid namn John Norcross, hvilket väckte mycken ovilja, emedan Norcross var en illa beryktad sjöröfvare, hvilken rynt ut ett engelskt fångelse. Emellertid blef Norcross sedermera använd äfven af svenska regeringen, då den samma, efter Karl XII, bedref, genom Norcross, underhandlingar med sjöröfvarne på Madagaskar.

Huru det nu än förhöll sig med tillkomsten af Lars Anderssons rikedom, så lemnade han svenska regeringen af den samma gång på gång flera stora summor, och genom sina lyckade företag bragte han — såsom en af hans minnestecknare intygar — en mängd varor och penningar in i landet. Dels härigenom, dels genom sin tapperhet förvärfvade han sig Karl XII:s och dennes närmaste omgifnings stora ynnest, och då han år 1715 under försök att undsätta det belägrade Stralsund levererat en större sjödrabbning med en afdelning af danska flottan i Sundet, upphöjde konungen den tjugusex-åriga skepparesonen i adligt stånd, med namnet Gathenhielm*).

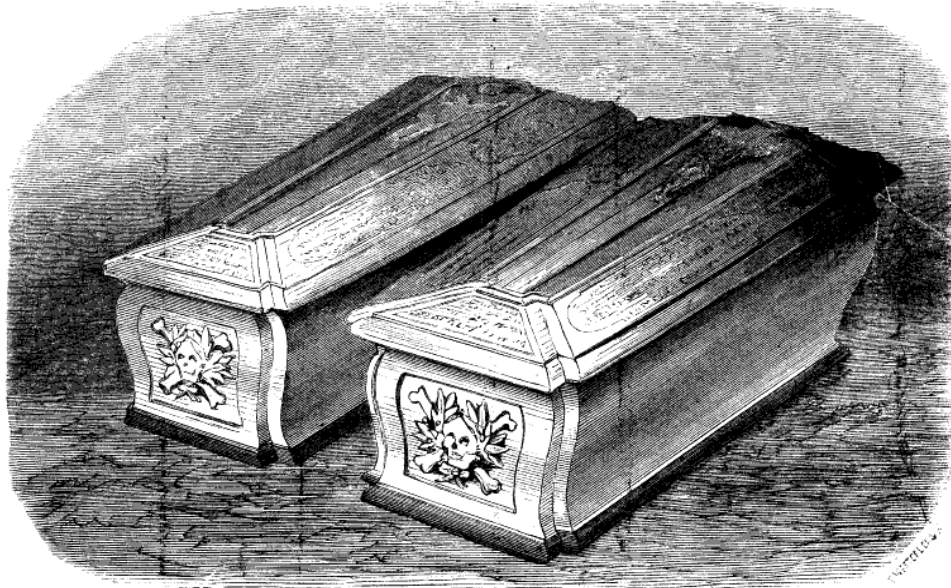
*) Äfven hans broder Kristian adlades under samma namn. En del af adeln var ej synnerligt belåten med frilytaren Lars Anderssons upphöjelse till rikets första stand, och försök att hindra den nya ättens introduktion på Riddarhuset gjordes.

Gathenhielmska vapnet, hvilket är till finandes ej blott på Riddarhuset, utan ock i tvenne exemplar i Onsala kyrka, framställer en öfver en gata uppgående sol, med derunder ett lejon. Ur den öfver sköldemarket anbragta hjelmens höjer sig ett lejon, omgifvet af tvenne tretungade svenska flaggor.

samt utnämde honom två år senare till kommandör vid flottan. Karl XII gynnade honom på flera andra sätt, skänkte åt honom ett skeppsvarf i Göteborg — Gathenhielm hade äfven ett sådant i Onsala, med tillhörande repslagarebana, hvilken senare en söndag, då Gathenhielm och hans folk voro i kyrkan, upprändes af den danske sjöhjeltén Tordenskiöld —, lånade honom flera örlogsfartyg samt tog in, vid sitt besök i Göteborg år 1716, hos honom i hans hus — ännu kvarstående — i Masthugget och bodde der, hvilket sist nämnda lärér högéligen förtrutit Göteborgs borgerskap, som väntat, att konungen skulle gästst någon af dess främste män. Han föll dock i början af 1718 i onåd, då han, mot konungens förbud af utförsel ur riket af guld och silfver, sökte utsmuggla en del af sin förmögenhet, för att i Holland eller England sätta den i säkerhet; saken blef dock nedtystad och Gathenhielm återfick både sin konungs nåd och det i beslag tagna guldét och silfvet.

Omkring år 1717 hade Gathenhielm blifvit så svårt sårad, att han måste begagna krycka och ej mer kunde personligen deltaga i ströftågen till sjös, men han fortsatte dock att genom

fartyg måst söka hamn i Kongsbacka-fjärden samt der ankrat. Detta fartyg kom, visste man, från Italien, der det hämtat två dyrbara marmorkistor, hvilka voro ämnade till, att det då varande danska konungaparet i dem skulle en gång sofva den sista sömnen. Genast rodde Lasse i Gatan jemte ett par af hans bussar, alla förklädda till fiskare, ut till fartyget och utbjödo färsk fisk till salu. Sedan den danske skeppskocken handlat det nödiga för rådet, anhöllo de föregifna fiskarne, att de måtte få lägga sig med sin båt i lä om det stora fartyget, för att kunna upptända eld och koka litet fisk åt sig sjelfva. Detta medgafs, men Lasse passade nu på att lägga sig strax akter ut och lyckades, obemärkt af besättningen på skeppet, stöpa bly i rodrets gängor. Då han sedan på natten med flera bemannade båtar angrep fartyget, lydde detta ej rodret, och under den deraf föranledda villervallan eröfrades fartyget med dess dyrbara last. Förgäfves sökte danska regeringen under flera år att mot lösen återfå kistorna; endast mot andra dylika, ämnade åt skepparesonen och skepparedottern och med deras förvärfvade adliga vapen på, ville Gathenhielm utlemna dem. Till slut gick man i Danmark in härpå: lika dyrbara kistor

Gathenhiemska sarkofagerna i Onsala kyrka.

sina underbefälhafvare uppsöka och kapa det ena främmande fartyget efter det andra. Hans lif blef ej långt: redan den 25 April 1718 dog han, troligen i Göteborg, i en ålder af ej fyllda 29 år.

År 1711 hade han gift sig med Ingela Hammar, skepparedotter från gården Hammarkulla i Onsala*). Hennes porträtt finnes ännu i förvar på gården Gatan**), och att döma af detta konterfej, måtte fru Ingela varit ett barskt, morskt och resoleradt fruntimmer.

I ett grafkor, tillbyggt Onsala kyrka, stå två i hög grad dyrbara kistor af vit italiensk marmor, i hvilka, enligt inskriptionerna derå, Lars Gathenhielm och hans hustru hvilat. Dessa kistor förvärfvade han sig genom ett sjöäfventyr, hvarom en ännu i Onsala kvar lefvande sägen vet att tälja följande: En dag — det lärér varit i början af hans fribytaretid — rapporterades till herrn på Gatan, att ett stort danskt örlogss-

beställdes och afemnades, och då först återfick danska konungen de eröfrade.

Hvad af detta kan vara grundadt eller ej, är nu icke godt att veta; nog af, i Gathenhiemska grafkoret i Onsala stå dessa två marmorkistor, hvilkas fullkomliga motstycken — med undantag af att å ena parets kistor synes Gathenhiemska sköldmärket och å det andra danska riksvapnet samt att inskriptionerna, naturligtvis, äro olika — äro till finnandes i Roeskilde domkyrka, der de omsluta konung Fredrik IV:s och hans drottningens jordiska kvarlevor.

Kistorna i Gathenhiemska grafkoret äro, som sagdt, af vit italiensk marmor och mycket dyrbara, ej minst genom det konstnärliga arbete, som nedlagts på deras så väl förfärdigande som smyckande. Att ett dylikt arbete vid den tiden ej *kunnat* göras annorstädes än i Italien, derom äro konst-kännarne eniga. Så väl de på locken liggande Kristusbilderna

*) Hon blef sedan omgift med en öfverste Isak Browald, men begrofs i Gathenhiemska grafkoret och i den kista, hennes förste man förvärfvat henne.

**) Vår tecknare har här nedan lemnat en afbildning af gården Gatan, sådan den nu befimmes. Den venstra delen af byggnaden är ännu i samma skick som den var under Gathenhielms och hans faders tid.

— konstnären tyckes vid deras utarbetande haft i tanken Titians "Ecce homo" — som ock de på fotstyckena anbragta, med lagrar omkransade korslagda benkotorna och dödskallarne äro verkliga *mästerstycken*.

På Gathenhielms kista läses, på öfra sidan:

Kongl: Maits: til Sverige etc:
Wälförordnade Commendeur til Sjös
Den wälborne Herren
Herr Lars Gathenhielm
Född 1689 D: 30 Nov: i Onsala på gården Gatha Afte-
Den i Götheborg 1718 D: 25 April Uti sit 29 Älders Åhr.

På lockets sidor:

Mortem moriturus Morte
Devincit Mortem Morte morituro
Condigna. Döden är upsvolgen
uti segren. I Cor: XV: 55

Med afwundsögon må min grift ej ansed blifwa
Af dig som ej kan få den lyckan som jag nått
Min flit på iorden blef välsignadt med alt gådt
Men tänk hvad glädje gud min sial har velat gifwa

Dat Vitam Mortis Vita
Mater: in Christo vivit vitam exul
Mortis vita. Ock thet lifvet är i hans son I Joh: V: 11.

Min maka trogen var sin Kong ock fäders lande
Men fåfång lyckan ej af hålla kunnat mig
Från trygga griften den han gjordt för mig ock sig
Fast jag här drivvit har hans wärk i siö ock strande.

Corpora qvi condidit.
cadavera sibi condixit, thet tu
säär, Thet får icke lif: utan thet
blifver dödt. I Cor: XV: 36.

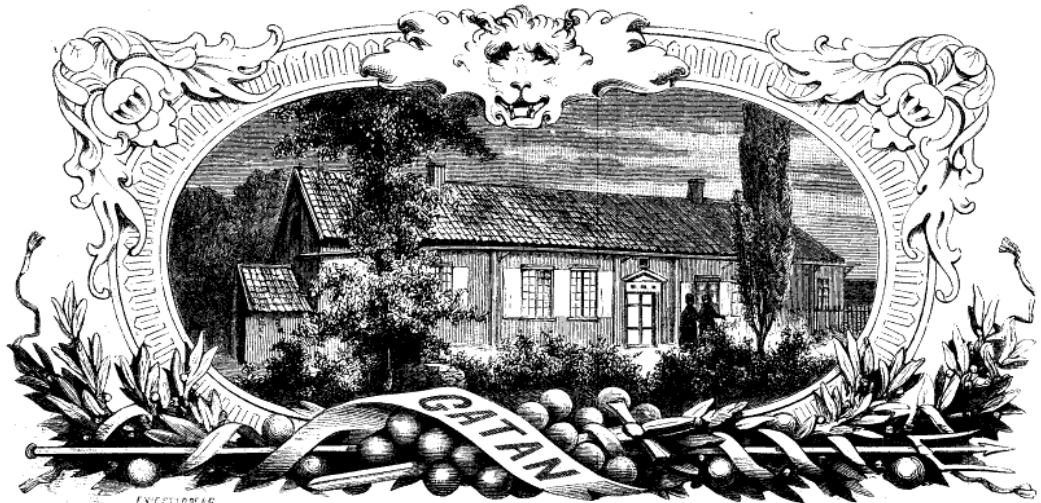
Et kärligt äckta band du död aldels ej rifwer
emellan wänner dem du skiljer sorgsne åt
Ty de i döden dock sig samla utan gråt
Fast du i werlden här dit spel så hastigt drivwer

På fotstycket:

Natura non
habitandi lo
cum sed commorandi
diversorium nobis hic dedit.

Helt visst har all denna latinsk-svenska grannlåt inluggits på kistorna efter makarnes död; må hända genom försorg af sonen, sekreteraren Gathenhielm, hvilken vid sin död, i Stockholm 1769, slöt ätten på svärdssidan.

Emellertid vill folksäggen veta, att Lars Gathenhielm ej ligger i sin marmorkista, och denna sägen lærer ej vara utan grund. Han kunde — berättar man — ej finna ro i sin

Gathenhielms fädernehem.

Till världsligt nöje har min möda vida humit
Men hos min Gud jag nu fullkomlig glädje har
Säg da om Gathenhielm ej nogsamit lycklig war
Som på så lycklig tid så salig ända funnit

På fotstycket:

O ignaros
Malorum Suorum
Qvibus non Mors ut optimum
Inventum Naturæ laudatur

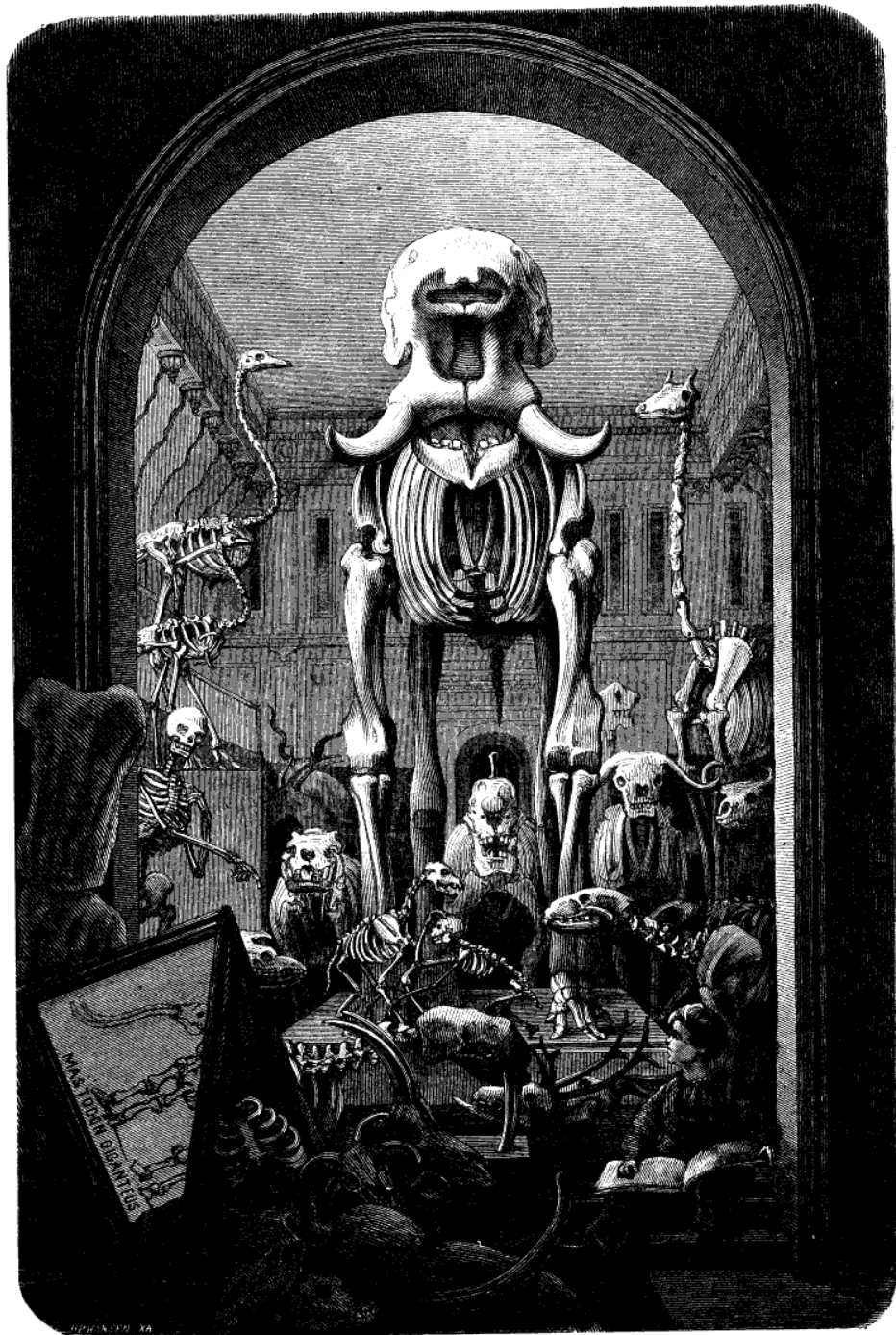
På fru Gathenhielms kista läses, på öfra sidan:

Den wälborne fruen
Fru Ingela Gathenhielm
Herr commendeurens Gathenhielms
älskelige fru maka född i Onsala på
gården Hammarkulla 1692 d: 11 Septemb:
Afiden 1729 d: 29 April uti sit 37 älders
åhr.

På lockets sidor:

Connubium qvi sanxit
Mysterium sibi addixit. Tu skall
öfvergifwa fader ock moder: Then
na hemlighet är stor. Eph: V: 32

kapade marmorkista, utan ställde till ett anskrämligt spökeri, så att man fann sig, redan under hustruns lifstid, nödsakad flytta hans döda ben ut: till Härterna, en af småholmarne vid Wärolandet, der dock ej heller hans nya kista kunde ligga orubbad, förrän man fästade den samma med ett jernband vid klippan. Der — fortsätter säggen — förde hans vålnad ett förfärligt väsen med gastar och sjötroll; en natt sände han bud till sin hustru, att hon skulle skicka honom en bundt dugtiga hasselkäppar, att han der med måtte kunna försvara sig. Långe dröjde det, innan frun kunde förmå någon till utförandet af detta uppdrag; äntligen fick hon en af Gathenhielms gamla äntergastar, hvilken efter kriget slagit sig ned i sin hemsöcken som fiskare, att våga kuppen. Han for ut med det begärda vapenförrådet till sin fornde kaptens uppehållsort, oakadt gastarne rörde upp en sjustickande storm. Han lyckades nå Härterna så nära, att han kunde kasta bundten i land, då han omedelbart derefter fick höra käpprapp hvina genom luften och gastarne skrika och jämra sig samt bland allt detta buller en sedan fordom väl bekant röst, som ropade: "helsa hem till min hustru och säg, att äfven här har jag segtrat!" Ännu i dag förmenar man, att "det ej står rätt till" der ute på Härterna, och fiskare, som försökt lägga till der

En bild från Osteologiska samlingarne i Kongl. Vetenskapsakademien.
(Tecknad af C. S. Hallbeck.)

under storm, hafva sedan berättat, att fånglinan, hvarmed man bundit båten, af osynliga händer lösts upp.

Nekas kan ej, att det verkligen vore mera i sin ordning, mera öfverensstämmande med den "poetiska rättvisan", om den förvägne fribytaren fått sin sista lägerstad på ett öde skär, omgifvet af stormvindar och skummande böljor, än i ett lugnt, hvitmenadt och putsadt grafkor.

I Onsala, denna socken, som ännu fostrar hundra details hafvets söner, lika djerfva, men mera fredliga än Lasse i

Gatan, lever ännu friskt och lifligt hans nu öfver 150-åra minne, och då novemberstormarne rasa fram öfver den högländta, öde slätten, hvarpå Onsala kyrka med Gathenhielmska koret är belägen, och en gles månstrimma delar nattmolnen, som jaga öfver det gamla templet, tycker, äfven i vår, "upplysningens", tid, sig sjömansfantasiens varna på kyrkotaket två gestalter i väldig strid med hvarandra — det är Gathenhielms och Tordenskiolds vålnader, som ännu kämpa om marmor-kistorna.

Birger Schöldström.

Vinterblommor.

När klädd i pansar nordanskogen står,
Och öfver nejder, blomsterlösa, kala,
Naturen bredt sin svepeduk, den svala,
Att så bevara jordens nya vår,

Hur ljuft att äga då en liten vrå
I hoppet, minnet — eller invid härden,
Dit, hur det stormar i den yttre världen,
Förhärjande ej tidens vindar nå!

Så har ock jag en liten sommarö,
Dit blicken flyr från kulna vinterlanden:
Så flyr i tron till fridens öar anden,
När ödets stormar här hans fröjd förströ.

Från skilda länder af den vida jord
Lär, så jag hört, min öbefolkning vara:
En nordisk ros, en "vilde" från Sahara
Ha blifvit grannar — på mitt blomsterbord.

Dernäst står fjällets son, med färg så varm,
Och drömmer om en norrskensnatt vid polen.
En saga skön han mins om sommarsolen,
Hur hon fullsofver sig på qvällens arm.

Han täljer sagan för en lackviol,
Som ej förmår af hennes skönhet njuta:
Hon aldrig varit utanför den ruta,
Der hon slog ögat upp mot vinterns sol.

Dernäst: en primula. Hur blyg, hur skär!
Hon föddes lågt, hon skymts af mången annan.
Men englatycket bär hon dock på pannan,
Och ren som alpens snö dess krona är.

Hon ler mot en arab, med taggig stam —
Kom ej den törnets höga slätting nära!
Trots hvassa ytan, ingen växt sägs bära
En blomma mera skön och undersam.

Hvem mest mig fångslar, ej jag säga kan:
En doft och skärhet fick, en endast flamma.
Men ljuset, som de bryta, är det samma:
Sin *enfold* det i deras *mångfald* fann.

De spira samfaldt upp ur samma grus,
Och strålar, luft och vatten tarfva alla:
Men en trifs bäst, der djupa skuggor falla,
En annan dör, får han för litet ljus.

Det der är *individualitet*,
Den gäller icke jordens blommor bara:
Nej, först och främst den torde gifven vara
Åt dina etneller, mensklighet!

Utur naturens stora bok dig lär,
Att ej förgät-mig-ejn en ros kan blifva,
Men 'efter sin art' kan hon återgifva
Det himlaljus, hvars blida barn hon är.

Anna A.

En vandring bland skeletter.

Till behaglig omvexling med den hvardagliga promenaden ute i det lifliga människohvimlet inbjuda vi härmed våra läsare till en vandring bland de dödas ben, dock icke i mörka grifthvalf eller katakomber, utan inom en af vetenskapens ljusa boningar, nämligen det under Kongl. Vetenskapsakademiens vård stående *naturhistoriska riksmuséet*.

Det är icke en dags göra att genomvandra de många rum och salar, som åt detta museum blifvit anslagna och i hvilka de tre naturrikenas herrligheter utbreda sig för den häpnande och beundrande betraktarens blickar. Vi stanna för denna gång i "stora galleriet".

Detta galleri innehåller, bland mycket annat vackert och märkvärdigt i zoologisk väg, hela den *osteologiska samlingen*. Det är af denna samlings mest framstående partier vår illustration upptager en pittoreskt sammanfattad och med en liten tillsats af humor i darwinistisk smak späckad bild, i fall man eljest kan tala om späck, då det är fråga om torra benen. Intrycket af de figurer denna tafla framställer är i sanning öfvervældigande, slående! De skepnader som der möta oss förefalla så främmande och — när man närmare ser efter — på samma gång så bekanta. Man häpnar vid åsynen af skelettet af denna kolossala afrikanska elefant, som bär sitt hufvud en våning högre än hela sin omgifning, och man känner sig helt

förtrolig med skelettet af den lilla apan, som synes demonstrera någonting för hyene-skelettet vid kolossens fot. Elefant-skelettet är hemfördt af den väldige elefantjägaren Wahlberg. Vid närmare skärskådande af besten upptäcker man i hans skrof flere hål: det är märken efter kulor, som djuret fått i kroppen, gamla blyssyrer, som hunnit läkas innan jätten erhöill det dödande wahlbergska skottet. Mellan elefantens ben står skelettet af en noshörning, närmast till höger om honom skelettet af en flodhäst och närmast till venster skelettet af en kafferbuffel, alla tre från Sydafrika hemförda af Wahlberg, denne lille ingenjör, hos hvilken vetenskapen står i så stora förbindelser. Framför kafferbuffeln ser man skelettet af en björn. Skeletterna af giraffen och strutsen äro lätt igenkänliga på sina långa halsar. Förgrunden af taflan upptages af några hjortkranier samt ett par kolossala horn och en tand, tillhörande, den sednare ett mammutdjur, de förstnämnda en uroxe. Taflan till venster på illustrationen är tecknad efter en på muséet befintlig afbildning af *Mastodon giganteus*, och skelettet, hvars ryggrad sticker fram bakom taflan, tillhör en hvalross. Samma ryggradsbildning — så mensklig som möjligt — möter oss för öfrigt öfverallt. Framför elefantens ben presentera sig, som sagdt, skeletterna af en apa och en hyena grimaserande mot hvarandra, och till inskärpande af

Inventarieförteckning

Förvaltare 2004-08-16 är Rolf Nilsson

<i>b je k t</i>	Spec.	Finns
Maskiner	Dator Laptop Mitac från 2003	Förvaltaren

Böcker	SSF årsbok 1992-Migration	Finns ej.
	SSF årsbok 1993-Skurkar och vanligt folk	Finns ej.
	SSF årsbok 1994-Arkivskatter	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 1995-Framtiden, Ångermanland, Varia	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 1996-Resor, Östergötland, Varia	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 1997-	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 1998-	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 1999-	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 2000-	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 2001-	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 2002-	Skåp Öö bibl.
	SSF årsbok 2003-	Skåp Öö bibl.
	SSF 1992-Släkten 1	Skåp Öö bibl.
	Forskarkatalog för Västergötland. 1992	Skåp Öö bibl.
	Vem forskar var? V. Sv. Genealogiska förenings Släktforskarförteckning. 1989	Skåp Öö bibl. Skåp Öö bibl.

Skrifter m.m.	Historik över Friherrliga ätten Hisinger	Skåp Öö bibl.
	Minnesblad efter L. O. A. Simson på Karingö	Skåp Öö bibl.
	Om Brunnefjäll	Skåp Öö bibl.
	Timat vid tinget i Fågelåsbygden	Skåp Öö bibl.
	Gustav Karlsson: Två små öar i Bohuslän	Skåp Öö bibl.
	EB-nytt 1993, 1994, 1995, 1996	Skåp Öö bibl.
	Angeläget	Skåp Öö bibl.
	Diskulogen	Skåp Öö bibl.
	Disketten	Skåp Öö bibl.
	Anropet	Skåp Öö bibl.
	Sukutiето	Skåp Öö bibl.
	Antavla. Start: Erik Olsson, Heden, Hönö	Skåp Öö bibl.
	Öckerö Personregister C1, C2	Skåp Öö bibl.

Microkort	Askim	Öö bibl.
	Backa	Öö bibl.
	Björlanda	Öö bibl.
	Gullholmen	Öö bibl.
	Harestad	Öö bibl.
	Håлта	Öö bibl.
	Jörlanda	Öö bibl.
	Kareby	Öö bibl.
	Klädesholmen	Öö bibl.

	Klövedal	Öö bibl.
	Kungälv	Öö bibl.
	Käringön	Öö bibl.
	Lundby	Öö bibl.
	Lycke	Öö bibl.
	Långelanda	Öö bibl.
	Marstrand	Öö bibl.
	Mollesund	Öö bibl.
	Morlanda	Öö bibl.
	Myckleby	Öö bibl.
	Norum	Öö bibl.
	Romelanda	Öö bibl.
	Rönnäng	Öö bibl.
	Röra	Öö bibl.
	Solberga	Öö bibl.
	Spekeröd	Öö bibl.
	Stala	Öö bibl.
	Stenkyrka	Öö bibl.
	Styrsö	Öö bibl.
	Säve	Öö bibl.
	Tegneby	Öö bibl.
	Torslanda	Öö bibl.
	Torp	Öö bibl.
	Torsby	Öö bibl.
	Tuve	Öö bibl.
	Valla	Öö bibl.
	Ytterby	Öö bibl.
	V. Frölunda	Öö bibl.
	Öckerö	Öö bibl.
	Ödsmål	Öö bibl.
	Öckerö: AI:1-11. Jordebok 1573-1574. Mtl-längder 1748, 1766, 1770.	Förvaltaren
	Öckerö: Brandförsäkringar för Sillsalterier och trankokerier	Öö bibl.
	Födda vigda döda för Bohuslän	Öö bibl.
	Personregister för Göteborg	Öö bibl.

Pärmar	Register över emigranter från Öckerö sn	Öö bibl.
	Röd, Hönö: Husförhör m.m.	Öö bibl.
	Mantalslängder av Henrik Karlsson	Öö bibl.
	Gravstensinventering över Öckerö sn	Öö bibl.
	Personalia Öckerö sn 1830-1860	Öö bibl.
	Släktforskning!	Öö bibl.
	Ortregister	Öö bibl.
3 st	Döda i Öckerö sn 1968-1996	Öö bibl.
	Födda, vigda, döda 1684-1860	Öö bibl.
	Om diverse släktforskning	Öö bibl.
1 st	Mtllängder Daniel F.	Öö bibl.
1 st	Mtllängder Daniel F.	Förvaltaren
	Släktutredningar Daniel Fransson	Öö bibl.
	Slakten Utbult	Öö bibl.
2 st	Arvid Estrand: Släktutredningsmaterial	Öö bibl.
1 st	Lars-Erik Eriksson: Släktutredningsmaterial	Öö bibl.
1 st	Diverse längder Daniel F.	Öö bibl.
1 st	Diverse längder Daniel F.	Förvaltaren
Ca. 20 st	Orust, Tjörn div. längder	Öö bibl.
	Småprotokoll för V. Och Ö. Hisingens härad	Öö bibl.
	Bou-register med mikrokort V. Och Ö. Hisingens härad	Öö bibl.

	Bou-register med mikrokort Inlands S. härad	Öö bibl.
	Vigselregister Inlands härad	Öö bibl.
1 st	Div. utskrifter	Öö bibl.
	Vigselbok och dödbok för för Kville m.m.	Öö bibl.
1 st	Öö C1 original lösblad	Förvaltaren
1 st	Öö C2 original lösblad	Förvaltaren
1 st	Öö C3 original lösblad	Förvaltaren
1 st	Öö C1 foto original lösblad	Förvaltaren
1 st	Öö C2 foto original lösblad	Förvaltaren
1 st	Öö C3 foto original lösblad	Förvaltaren
1 st	Öö C4 foto original lösblad	Förvaltaren

CD		
	Bouppteckningsregister för Halland 1671-1850	
	Karl den Store (Nobility of the holy Roman Empire)	
	Emigranten 2001	
	Historiska stadskartor	
	Häradsekonomiska kartan	
	Nationell Arkivdatabas	
	Soldatregistret 1+2	
	Sveriges dödbok	
	Svenskt Biografiskt Lexikon	
	Svenska orter	
	Svenska Ostindiska Compagniet 1731-1813	
	Söderskivan	
	Sveriges befolkning 1890	
	Sveriges befolkning 1970	
	Sveriges dödbok 2	
	Paleografi. Läsutbildning.	
	Vigselregister för Halland 1668-1860	

Myntfynd på våra öar

Insänt av Sture Olofsson

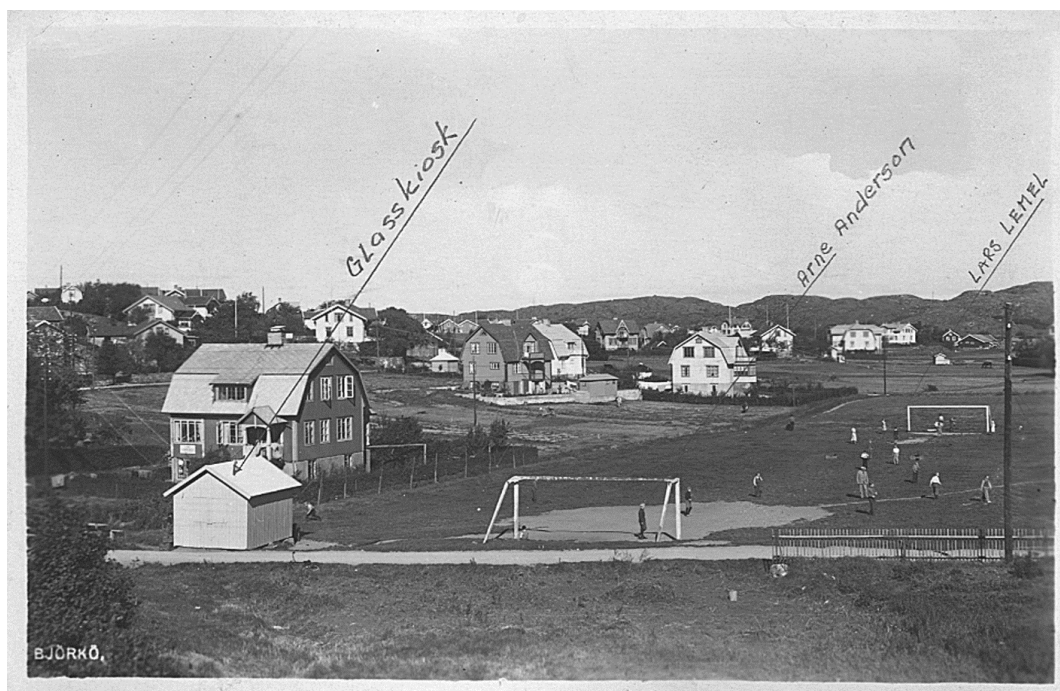
I skriftserien Sveriges Mynthistoria, Landskapsinventeringen finns också ett häfte om Bohuslän. Utgivare är Kungliga Myntkabinetet och beträffande Öckerö kommun finns fyra myntfynd noterade. Det ena gjordes i Hönö Västergård omkring 1860 och bestod av en delvis förmultnad trälåda och en flaska, som båda var fyllda med mynt. Det andra fyndet gjordes också i Hönö Västergård, denna gång 1911 och innehöll fler än 7000 mynt, det största myntfyndet i Sverige från nyare tid. Fiskaren Richard Olofsson skulle bygga ett nytt hus och anställde arbetarna Peter Löfgren och Andreas Märs från Hönö för att gräva grunden. När de hade grävt sig ner cirka två fot under myllan stötte de på mynt i vad som sannolikt hade varit två trälådor. Olofsson själv var inte på platsen varför Löfgren och Märs lät mynten ligga till dess han kom hem. Alla tre hjälptes sedan åt att gräva upp resten av skatten och placerade den i säckar. Där myntskatten hittades ska en gammal gumma vid namn Kari-Mor ha bott. Hon lär ha dött cirka 1860. Det tredje fyndet gjordes före 1835 av fiskaren Anders Jonson på Hönö, som vid grävning fann en nästan förmultnad kista, som innehöll ett trettiotal mynt. Det sista myntfyndet gjordes 1994 i samband med en arkeologisk undersökning på Söö inför den planerade exploateringen av ön. Här hittade man två engelska mynt från 1200-talet.

Myntfynden på Höno innehöll endast svenska mynt, bland annat nödmynt från Karl XII:s tid och ett stort antal mynt av skilda slag från frihetstiden.

Att studera mynthistoria kan vara mycket givande i samband med släkt- och hembygdsvforskning. Mycket av intresse finns bland annat i räkenskaperna över kyrkans gåvomedel i Öckerö sockens första kyrkobok. I nästa nummer av vår tidning kommer jag med några mynthistoriska kommentarer till Öckerö C1.

Ture Erikssons artiklar och bilder

Jag samlar vykort över Göteborgs norra skärgård, Öckerö kommuns 10 öar. Jag slog upp mina ljusblå på Björkö, så det blev lite nostalgi över Björkökorten. Jag hittade ett kort över fotbollsplanen på Björkö och började syna detta närmare. En herre i kostym och vit keps visade sig vara min magister som undervisade mig i 5:e och 6:e klass samt under två vinterterminer fortssättningsskola. Magister Lars Lemel förlade all idrott till fotbollsplanen eftersom skolan saknade gymnastiksal. På söndagarna spelades matcher i skärgårdsserien på plan och grabben som står i mål på vykortet blev Björkö IF:s målvakt Arne Andersson som senare blev min arbetskamrat vid Televerket, på linjen. Arne var klassad som skärgårdens bästa målvakt.

Vid fotbollsplan fanns en kiosk där det bl a såldes konfektyrer och hemmagjord glass. Glassen tillverkades hemma hos Otto på Slottet, även kallad "Hajsan". De flesta Björkögrabbar hade varit med och tillverkat glass hemma hos "Hajsan". Hur gick tillverkningen av glassen till då? Jo, "Hajsan" förvarade stora isblock i kar i tvättkällaren

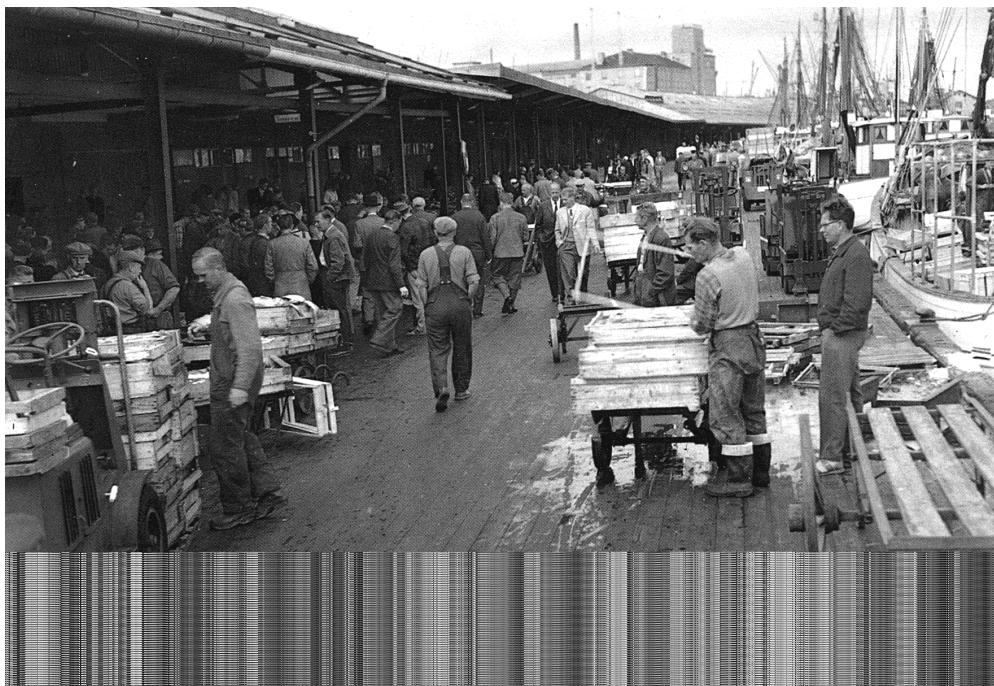
under boningshuset. Isen krossades, blandades med salt, och lades i en speciell trumma inuti en större trumma. Då "Hajsan" var bonde med kor, grisar och höns fanns ingredienserna på gården. I den stora trumman tömdes ägg, mjölk, grädde, socker samt vaniljpulver och detta vevades runt i trumman tills det blev glass. Själva vevandet av trumman gjordes av oss Björkögrabbar. Det var ganska jobbigt för "Hajsan" hade tre kiosker som skulle ha glass på lördagar och söndagar. Förutom kiosken vid fotbollsplanen hade han en nere vid hamnen och en mitt på ön, i Västergård, där kyrkan finns idag. Alla som vevade glass fick smaka på den. Den var mycket gul och god. Även grabbar som ej varit med och vevat kunde få en strut glass i kiosken. Det räckte att man sa att man varit med och vevat. På den tiden fanns det inte så fina fotbollsskor som idag, utan det var känger med stenhårda tåhättor och dubbar av läder som skruvades fast i sulan. Det blev många ben avsparkade under matcherna. Det förekom ingen stretching före matcherna utan direkt ut på plan efter omklädning. Många hade Ågren efter lördagens festande, matcherna spelades alltid på söndag middag. En ny fotbollsplan anlades så småningom på Björköns sydsida när en ny skola behövde platsen för den gamla.

Då jag sitter och tittar på mina vykort kommer jag att tänka på när jag fick ett tillfällighetsjobb med att frakta fisk från Björkö till fiskhamnen i Göteborg. Det var på hösten 1949. Fiskebåtar från Björkö och närliggande öar kom, efter slutfört fiske, in till Björkö hamn och lastade över fångsten på fraktskutor.

Skutorna tog sedan lasten in till fiskhamnen i Göteborg. Fiskebesättningarna fick på så sätt lite mer tid för vila mellan fisketurerna. Jag fick alltså jobb ombord på en av fraktskutorna, en engelsk tvåmastad kutter vid namn Mizpah som var försedd med en 65 häskrafters Skandia tändkulemotor. Vi var fyra man ombord, skepparen Rune Antonsson, delägare Roland Eliasson och Alf Antonsson, bror till skepparen, och jag, besättningsman Ture Eriksson. Det fanns en skuta till, Dahlia med skepparen Frans Petterson, som konkurrerade med oss om fisklasterna. När fiskeflottan kom in i hamnen för att lasta över sin fångst fick man vinka extra ihärdigt och högljutt för att lasten inte skulle gå till konkurrenten. Vid 4-5 tiden på eftermiddagen började omlastningen. Vi började med att stuva lastrummet. 1300-1400 lådor med fisk kunde vi ta ombord plus skrapfisk som tömdes på akterdäck där vi kunde stänga in fisken. Vi fick 80 öre per kilo för lådfisken och 75 öre per kilo för skrapfisken. Alla lådor

måste vara märkta med fiskebåtarnas GG-nummer, och så fick vi skriva upp hur många lådor vi tog emot, fisk, sill, skrapfisk etc. Vi lade ett snöre mellan lådorna för att särskilja de olika båtarnas laster. Jobbet var hårt med många tunga lyft även om vi hade både vinsch och lastbom, det var ju trångt nere i lastrummet. När lastrummet var fullt lades luckan på och vi började lasta på däck. Ibland hade vi så stor last att vattnet stod 10 cm över däck. Först vid tvåtiden på natten kunde vi börja färden in mot Göteborg. Vi måste vara inne i fiskhamnen före klockan 5 för att hinna lossa, fiskauktionen började klockan 6.30. Det var kallt på natten. Vi hade två man som utkik i fören, fisklådorna var ofta staplade så högt på fördäck att de skymde sikten för skepparen. Vi fick ha ordentligt med kläder på oss, varma vantar och tjocka mössor. När det var riktigt kallt blev man helt vit av rimfrost i ansiktet. När vi närmade oss Klippan saktade vi in och anropade Tullen och talade om att vi skulle till fiskhamnen och lossa. Efter att vi lagt till blev det en stund ledigt för kaffe och smörgås i skansen och eventuellt någontimma i kojen. Klockan 5.30 kom "Stöten".

En man gick och slog i däck på båtarna, en signal som betydde att det var dags att börja lossningen. Det stod två man på bryggan och tog emot och lastade lådorna på "björnar", dragkärror med järnhjul, som var mycket tunga att dra. Det fanns även gaffeltruckar som hjälpte till vid lossningen. Vi fick jobba hårt för nu var det bråttom. Om vi hade lådor med finfisk, Rödtunga, Havskatt, Hälleflundra o dyl. fick vi passa på noga när de lossades, annars var det risk för att sjåarna knyckte dem och sedan sålde fisken privat. Efter att vi lossat så skulle tomlådor lastas för transport till hamnkaptenen på Björkö. På Björkö fanns det ett ishus där fiskebåtarna kunde fylla på sina behov av is och även köpa fisklådor av hamnkaptenen. När veckan var slut och avlöning kom gick hälften till Mizpah, den andra halvan delades i tre lotter till besättningen. Alla fick lika, skepparen, ägarna och jag.

ÖÖSF - Faddrar - måndagar höstterminen 2004

2004-09-06	Agneta Zachariasson	96 50 41
	Anna-Stina Wettesten	96 87 97
2004-09-13	Bengt Knutsson	96 17 88
	Lena Knutsson	96 17 88
2004-09-20	Rolf Nilsson	96 70 32
	Hans Taremark	96 73 25
2004-09-27	Gunnar Alexandersson	96 75 70
2004-10-04	Thord Källefors	96 32 42
2004-10-11		
2004-10-18	Gunnar Alexandersson	96 75 70
	Helene Sörensson	96 71 55
2004-10-25		
2004-11-01	Thord Källefors	96 32 42
2004-11-08	Barbro Parment	96 78 73
2004-11-15		
2004-11-22		
2004-11-29	Rolf Nilsson	96 70 32
2004-12-06		

Som ni ser är det en hel del luckor, som vi hoppas att ni kan fylla upp. Hör av er till Agneta om ni kan ställa upp.

Jenny Abrahamsson, Hönö Hult
En utvandring från Hönö till Nord Amerika i slutet av 1800-talet.

Insänt av Jan-Yngve Linderhav

I oktober 2002 såg jag en fråga i "www.roots.org", den amerikanska motsvarigheten till svenska "Rötter". Frågan löd:

Linda Cates: "looking for jennie abrahamson b 9-6-1873 in sweden she lived in ockero oa she left from goteborg 5-1888 in the company of alida olson going to church ferry north dakota" Linda.

Jag blev intresserad av att undersöka detta samt se om jag kunde hjälpa till. Började med att kontrollera vad som fanns på cd:n Emigranten och fortsatte sedan i kyrkböckerna på Öckerö bibliotek samt vad jag hade i min egen släktforskning. I kyrkböckerna fanns en hel del material. Kom så småningom fram till att Jenny härstammade från Per Nordtmans dotter Anna ett par generationer bakåt. Anna Persdotter Nordtman var Jenny Abrahamssons mormors farmors mor.

Fick senare mail-kontakt med Linda Cates och skickade över uppgifter till henne om Jenny anor på Hönö.

Skickade bland annat en antavla till henne samt bilder över gamla Hönö Hult som jag hittade på hemsidan "www.najses.nu", där finns många gamla fotografier från Öckerö kommun inskannade, till exempel denna bild:

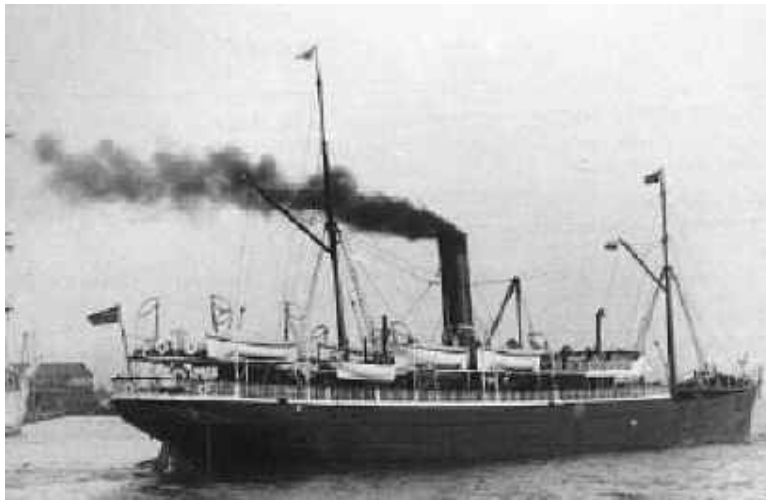
Fick en hel del uppgifter tillbaka av Linda Cates om Jennys vidare öden i Nord Amerika samt om hennes ättlingar där fram till nutid.

Emigrationen

Fredagen den 25 maj 1888 går den då 15-åriga flickan Jenny Abrahamsson från Hönö Hult ombord på Wilson-linjens ångfartyg Romeo. Man kan verkligen undra vad det är som gör att en 15-åring bestämmer sig för att åka till Amerika. I husförhören står inget exceptionellt om familjen. De flyttade till Karl Johan i Göteborg den 29 juli 1881 och tillbaka till Hönö 19 oktober 1882, undrar vad denna korta flytt berodde på.

Biljettkostnaden på den tiden låg på drygt 200 kronor, var fick hon dessa pengar ifrån? Det var väldigt mycket pengar på 1880-talet.

"ROMEO"

Jenny Abrahamsson reste tillsammans med en Alida Olsson. Destinationen var Hull i England, därefter tåg till Liverpool och sedan med ett nytt fartyg till New York. Slutdestination för resan var Church Ferry i North Dakota, Nordamerika. Har inte lyckats hitta passagerarlistor från det året, så jag vet inte vilket fartyg som förde dem till New York.

Ellis Island i New York var det ställe dit nästan alla immigranter till Amerika kom. Jag besökte detta för ett par år sedan, fortfarande kan man se rummen och katedrarna där immigranterna fick svara på frågor om ålder, sjukdomar, vem de skulle besöka och så vidare. Ellis Island är idag ett museum och är en ö i New Yorks hamn. Ellis Islands register börjar år först 1892, och eftersom Jenny åkte 1888, så där fanns ingen information att få där.

Jag vet inte heller hur lång tid resan tog, men normalt var det ungefär cirka 4 dagar mellan Göteborg och Hull, tåg mellan Hull och Liverpool en dag och sedan Liverpool och New York cirka en vecka med fartyg. Hur de två, Jenny och Alida, tog sig från New York till Church Ferry i North Dakota vore intressant att få reda på, troligen var det tåg.

Om Church Ferry står det i svensk och norsk emigrantforskning:

”Personer som har Church Ferry som slutdestination har alla någon släkting eller nära vän som redan bor där”. Om Jenny eller Alida hade det vet jag inte.

North Dakota är en stat ligger mitt emellan västra och östra USA längst norrut mot den kanadensiska gränsen.

Information från cd:n Emigranten:

Förnamn: JENNY
Efternamn: ABRAHAMSON
Ålder: 15 år Kön: K
Församling: ÖCKERÖ Län: OA
Titel/Anm: M ALIDA O.
(MEDÅKANDE)
Utresehamn: GÖTEBORG
Utvandrdag: 1888 05 25
Destination: CURCH FERRY
Källkod: 35:461:20940

Förnamn: ALIDA
Efternamn: OLSON
Ålder: 25 år Kön: K
Församling: ÖCKERÖ Län: O
Titel/Anm:
Utresehamn: GÖTEBORG
Utvandrdag: 1888 05 25
Destination: CHURCH FERRY
Källkod: 35:461:20940

Historia

Jenny föddes 1872 i Hönö Hult, var äldsta barnet av 8, varav 5 döttrar och 3 söner.

Jenny Abrahamsson lämnade alltså Sverige, Göteborg i maj 1888 som endast 15-åring och reste till Brinsmade i Benson County i North Dakota, Nord Amerika.

Efter 6 år i Nord Amerika gifter Jenny sig den 20 oktober 1894. Hennes make blir Alvery Gibson, ursprungligen från Kanada.

De fick 6 barn tillsammans, mellan 1896-1907, allesammans födda i North Dakota. Familjen flyttade sedan från North Dakota till orter som ligger ganska nära Chicago.

Här är en karta som visar var Jenny Abrahamsson bodde i Nord Amerika.

- 1888, ankomst till New York och framme i Churchs Ferry, North Dakota. Hon flyttade sedan till grannbyn Brinsmade. Idag bor det färre än 100 invånare i både Churchs Ferry och Brinsmade
- År 1914 flyttade familjen till Zion, Lake County, Illinois, som ligger norr om Chicago vid Lake Michigan. Ett gammalt indianområde. Ca 25.000 inv. idag.
- År 1924 flyttade de vidare till Raymond, Racine County i Wisconsin, som ligger ytterligare lite längre norrut. Raymond har sitt fått namn efter en tidig bosättare.
Har c:a 3000 invånare idag.
- Jenny avlider den 28 juli 1938 i Milwaukee, Wisconsin, 66 år gammal.

Karta över Nordamerika och de stater Jenny bodde i

Karta över Wisconsin/Illinois och de orter Jenny bodde på

Den Alida Olsson från Öckerö församling som Jenny emigrerade med och som var 10 år äldre visade sig vara en kusin till Jenny.

Hon hette Alida Sofia Olsson. Hon var född 16 september 1862 på Kalvsund.

Hon hade en syster, Hilda Sabina, som dog ung. Hennes far var hette Olaus Olsson, var skomakare på Kalvsund och dog när Alida bara var tre år gammal. Hennes mor var Carolina Sofia Abrahamsdotter, syster till Jennys far Martin Fredrik.

Vad det blev av Alida i Nord Amerika vet jag inget om.

Det är alltså en väldigt lång resa från New York till Church Ferry i North Dakota, det vore intressant att få reda på om någon annan från våra öar eller från Björlanda, där Alidas far kom från, hade några släktingar som emigrerade till Church Ferry.

Jennys far Martin Fredrik hade också en bror som hette Carl Ludvig Abrahamsson. Han var lotsförman på Kalvsund och kallade sig senare Bremer. Carl Ludvig och hans maka Johanna

Gustava Persdotter Utbult hade en dotter, Annie Gudiva, hon gifte sig med Ernst Eliasson i Öckerö Nordgård. Denne blev senare känd som ”Smugglarkungen Ernst Bremer”.

Jag har inte funnit några uppgifter om Jenny någonsin besökte Sverige igen eller om det finns några brev eller annat bevarade.

Det finns en hel del ättlingar till Martin Fredrik Abrahamsson idag, många på Hönö, se i stamtavlan på slutet, men Linda Cates förfrågningar tyder på att inga kontakter mellan släktingarna i Nord Amerika och på Hönö finns, i alla fall inte som hon är medveten om. Jag har under senare tid försökt få ytterligare kontakt med Linda, men emailen förblir obesvarade.

Emigration till andra länder och dess öden har alltid varit fascinerande. Jag tror det finns väldigt mycket intressanta livsöden, brevväxlingar, minnen och uppgifter som man borde ta vara på.

På Cd:n Emigranten finns omkring 200 personer från Öckerö församling nämnda, bland annat emigration till Nord Amerika, England, Norge, Tyskland, Australien och Afrika. De flesta till Nord Amerika. Sedan finns det också sjömän som hoppat av eller mönstrat av i exotiska ställen som Galveston och Pensacola i Nord Amerika, Sidney och Melbourne i Australien, Bahia i Brasilien och Messina i Italien.

I gömmorna, på vinden, i källaren, brev, i fotoalbum, m.m., där finns det helt säkert väldigt mycket som borde tas tillvara innan sådant material försvinner. Detta vore något för de intresserade att ta sig an.

Antavla för Jenny Abrahamsson

Jenny Aurelia Matilda **Abrahamsson**. Född 1872-09-06 i Hult, Hönö. Död 1938-07-28 i Milwaukee, Wisconsin, USA. Begraven i Green Ridge Cementary i Kenosha Då var Jenny 66 år gammal.

Gift 1894-10-20 i Devils Lake, North Dakota, USA med Alvery (Alvy) **Gibson**. Född 1864 i Ontario, Kanada. Död 1929, 65 år gammal.

Barn:

Robert **Gibson**. Född 1896 i North Dakota, USA.

Lilian **Gibson**. Född 1900 i North Dakota, USA.

Alice **Gibson**. Född 1902 i North Dakota, USA.

Agnes **Gibson**. Född 1904-03-.. i North Dakota, USA. Död 1933 i Wisconsin, USA.

Gift 1926-12-26 i Wisconsin, USA med Clarence Everett **Hamme**. Född 1901-05-22 i West Allis, Milwaukee, Wisconsin, USA. Död 1984-0, Portland, Multnomah, Oregon, USA. Denna släkt kom ursprungligen från Tyskland.

Barn:

Wallace William **Hamme**. Född 1925 i Wisconsin, USA.

Gift med Muriel.

Everett **Hamme**. Född 1927 i Wisconsin, USA.

Gift 1:o med Ardis.

Gift 2:o med Joanne.

Marilyn Jean **Hamme**. Född 1928-08-30 i Milwaukee, Wisconsin, USA. Död 1998-05-25 i Portland, Multnomah, Oregon, USA.

Gift 1:o 1946-06-21 i Portland, Multnomah, Oregon, USA med Jack Willis

Cates.

Barn:

Jack Willis Jr **Cates**. Född 1947-05-20.

Linda Lee **Cates**. Född 1950-01-23. Det är henne uppgifterna från Amerika kommit. Jenny Abrahamsson var Linda Cates mormorsmor.

Patricia Ann **Cates**. Född 1952-10-17.

Richard Carl **Cates**. Född 1957-04-14.

Christina Ann **Cates**. Född 1958-12-17.

Sandra Dee **Cates**. Född 1962-03-15.

Gift 2:o med Boyd **Gaskill**.

Phyllis **Hamme**. Född 1929-10-30 i Milwaukee, Milwaukee Co, Wisconsin, USA.
Död 1988-06-09 i Portland, Multnomah, Oregon, USA.21

Gift med Rickard Carl **Anderson**.

Robert Dean (Bobby) **Hamme**. Född 1931-11-07 i Milwaukee, Milwaukee Co, Wisconsin, USA. Död 1975-12-17 i Fairbanks, Alaska.

Gift med Marilee.

Mark **Gibson**. Född 1905 i North Dakota, USA.

Ethel **Gibson**. Född 1907 i North Dakota, USA.

Stamtavla för Jennys föräldrar

Martin Fredrik **Abrahamsson**, son av Abraham Andersson & Helena Johansdotter. Född 1846-07-05 i Tommetaska, Bohus-Björkö, Öckerö. Död 1928-12-01 i Hult, Hönö.

Kustuppsyningsman, Kustroddare.

Gift 1871-12-10 med Fredrika **Olofsdotter**, dotter av Olof Christiansson & Kajsa Pettersdotter. Född 1849-02-01 i Kalvsund, Öckerö. Död 1922-05-13 i Hult, Hönö.

Barn:

Jenny Aurelia Matilda **Abrahamsson**. Född 1872-09-06 i Hult, Hönö. Död 1938-07-28 i Milwaukee, Wisconsin, USA.

Hulda Cleopatra **Abrahamsson**. Född 1874-09-05 i Hult, Hönö.

Gift 1895-07-05 med Karl Justus **Hansson**. Född 1869-09-18 i Västergård, Hönö. Fiskhandlare, Kustroddare.

Barn:

Harry **Hansson**. Född 1900 i Haga, Göteborg.

Sessan **Hansson**. Född i Haga, Göteborg .

Frans Robert Ceylon **Abrahamsson**. Född 1877-05-12 i Hult, Hönö. Död 1894-04-03 i Hult, Hönö. Död i skörbjugg.

Mary Gerda Alfrida **Abrahamsson**. Född 1879-08-17 i Hult, Hönö. Död 1970-04-23 i Bergagård, Hönö.

Gift 1903-07-21 med Frans Hartvig **Alexandersson**. Född 1874-01-01 i Bergagård, Hönö. Död 1912-10-07 i Bergagård, Hönö. Snickare.

Barn:

Frank Aste Georg **Klingander Alexandersson**. Född 1905-07-04 i Bergagård, Hönö.

Gift med Lilly Maria Charlotta **Eriksson**. Född 1907-02-10 i Hult, Hönö. Död 1997-10-12 i Tynnered, Va Frölunda, Göteborg.

Erik Valentin **Angsberg Alexandersson**. Tvilling. Född 1906-12-30 i Bergagård, Hönö. Död 1955-07-31 i Hönö, Öckerö.

Gift 1943 med Selma Naemi **Sörensson**. Född 1910-04-04 i Klåva, Hönö.

Tekla Margareta **Alexandersson**. Tvilling. Född 1906-12-30 i Bergagård, Hönö. Död 1991-07-13 i Hedens By, Heden, Hönö.

Gift 1931-10-31 i Hönö, Öckerö med Leo **Valfrid Eliasson**.
Född 1903-06-08 i Bergagård, Hönö. Död 1985-11-11 i
Bergagård, Hönö.
Mary Fredrika Josefina **Alexandersson**. Född 1909-02-03 i Bergagård,
Hönö. Död 1995-10-06 i Hult, Hönö.
Gift 1943-04-30 med Verner Holmfrid **Andreasson**. Född 1903
01-26 i Öckerö.. Död 1986-02-16 i Hult, Hönö.
Karl-Henrik Mark **Alexandersson**. Född 1911-04-05 i Bergagård, Hönö.
Gift med Elna Inez Judit **Johansson**. Född 1912-05-21 i Klåva,
Hönö. Död 1968-04-11 i Hönö, Öckerö.
Agda Karolina **Abrahamsson**. Född 1882-12-11 i Hult, Hönö. Död 1970-11-20 i Karl
Johan, Göteborg.
Gift med **Jansson**. Död 1914-01-18.
Rosa Fredrika **Abrahamsson**. Född 1885-06-06 i Hult, Hönö.
Mauritz Georg Olin **Abrahamsson**. Född 1887-04-28 i Hult, Hönö. Död 1887-06-21 i
Hult, Hönö. Död i kikhosta.
Magnhild Hjördis **Abrahamsson**. Född 1888-12-15 i Hult, Hönö. Död 1897-06-08 i
Hult, Hönö. Död i maginflammation.

Våra arkiv

Insänt av Sture Olofsson

Släktforskning förutsätter som bekant ett idogt letande. Under de senaste decennierna har släktforskarens villkor helt förändrats genom att ett stort material finns tillgängligt antingen på microkort eller via Internet. När jag en gång i tiden började intressera mig för släktforskning fanns egentligen bara möjligheten att besöka landsarkivet i Göteborg. Där fanns de gamla kyrkliga arkivalier, som då var förutsättningen för ett framgångsrikt forskningsarbete. Restriktionerna var inte så hårda och man kunde beställa fram i stort sett vilka originalhandlingar som helst ur arkivet. Kanske berodde det på att vi hade en tjänsteman från landsarkivet som kursledare. I varje fall var det helt fascinerande att sitta med den gamla kyrkoboken från 1684 i original framför sig på arbetsbordet. Släktforskning är ju på längre sikt inte bara mer eller mindre torra fakta ur kyrkoböcker. Så småningom känner man att det är dags att skaffa fler uppgifter förfäderna och göra forskningen mer levande. Då finns det all anledning att lämna de kyrkliga arkiven och se sig om efter andra sätt att komplettera sitt vetande. I vår kommun finns det goda möjligheter till detta eftersom en stor mängd av kommunens äldre handlingar fortfarande förvaras i kommunens eget arkiv, för närvarande på Solhöjden. Detta kommer sedermera att flyttas till utrymmen i ett kommande nytt kommunhus. En förhållandevis aktuell förteckning över arkiverade handlingar kan man få på kommunkontoret genom den arkivansvarige tjänstemannen Myrna Jacobsson. Den finns också att tillgå i släktforskningsrummet på kommunbiblioteket. Kommunen bestod ju tidigare av ett antal municipalsamhällen och arkivvården hos dessa var inte alltid den allra bästa. Därför saknas en del handlingar i kommunarkivet, som rätteligen borde ha funnits där. Många arkiv av intresse för lokala släktforskare finns också på annat håll. Provinsialläkarens arkiv finns på landsarkivet liksom handlingar från tullstationen på Kalvsund. På Göteborgs universitetsbibliotek finns predikningar av J A Gullbring, kyrkoherde i Torslanda och Öckerö

1852 – 74. Arkiv från kommunens konsumföreningar finns i Stockholms företagsarkiv. Visst äldre kartmaterial finns på kommunkontoret (se föreningens hemsida för information) men kommer att kopieras och förvaras i släktforskningsrummet på kommunbiblioteket. Det handlar om ägokartor, dock inte för alla öar. Av stort intresse i kommunarkivet är handlingar ända från folkskolans början i Öckerö socken. Här kan man finna sina förfäders skolbetyg och också uppgifter om uppförande och flit. Om man kan säga om de kyrkliga arkivhandlingarna att de inte alltid är så lättlästa sättet är det däremot så att skolarkiven fördes med stor noggrannhet och skrevs med mycket prydlig stil. Skolarkivet innehåller till exempel också förteckningar över de gamla skolhusens inventarier, något som kan vara av intresse i en jämförelse med dagens förhållanden. Till och med matjournaler för skolköket på Öckerö finns bevarade. Skolköket var en del av fortsättningsskolan, som för flickor omfattade hushållssysslor och för pojkar en kortfattad utbildning inriktad mot fisket, bland annat engelska för fiskare.

Fler upplysningar om hur man utnyttjar arkiven i släkt- och hembygdsvorsknings tjänst finns i häftet *Arkivvägledning för Hisingen och Öckerö kommun*, varifrån faktaunderlaget till denna artikel också hämtats. Arkivvägledningen är utarbetad av arkivlektor Beata Losman vid landsarkivet i Göteborg 2002.

En uppdaterad arkivförteckning över handlingar i kommunarkivet kommer senare att införas på föreningens hemsida.

Hönös äldsta fotografi?

Fotot finns att beskåda på Hönö Hembygdsård

